

Література

1. Аванесов В.С. Педагогические задания в тестовой форме // М.: Школьные технологии. – № 4. – 2007. – с.166.
2. Аванесов В.С. Применение тестовых форм в e – Learning // www. testolog.narod.ru/Theory 30.html
3. Андруханова В.М. Особистісно-орієнтоване навчання: сучасні підходи. // Х.: Основа. Управління школою. – №3. – 2004. – с. 24 – 25.
4. Зачёсова Е.В. Традиционные и инновационные принципы оценивания достижений учащихся // М.: Школьные технологии. – № 2. – 2007. – с.172.
5. Лук'янова М. Розвиток контрольно-оцінних здібностей учнів // Відкритий урок. – № 2. – 2008. – с. 39 – 42.
6. Назарова И.В. Организация учебного процесса // М.: Директор школы. – № 8. – 2011. – с. 72 – 75.
7. Серікова Ж.В. Управління процесом розвитку самоконтролю учнів // Педагогічна скарбниця Донеччини. – № 2. – 2004. – с. 36 – 37.
8. Скотаренко Н.О. Формування компетентності саморозвитку шляхом самоосвітньої діяльності школярів // Завучу. Усе для роботи. Основа. – № 9. – 2009. – с. 4 – 8.
9. Чернишов О., Чернігова Л. Єдність змістовного та особистісного // Відкритий урок. Плеяди. – № 11. – 2007. – с. 17 – 19.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ, ЯК УМОВА НАУКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Лавріненко Л.Ю. (м. Полтава, Україна)

Пізнання об'єктивної дійсності не можна забезпечити тільки однією наукою і відповідним навчальним предметом. Треба розв'язувати проблему міждисциплінарних взаємодій і відношень між ними. З'ясування суті міждисциплінарних зв'язків можливе через розкриття характеру, ролі і значення міждисциплінарних зв'язків.

У процесі інтегрування наук відбувається посилення взаємних зв'язків між їх структурними ланками і підвищення ступеня їх єдності. Це і є системним інтегративним ефектом. Відповідно, інтегративні міждисциплінарні зв'язки завжди ведуть до нових результатів, підсилюючи ефективність наукових досліджень.

Сучасні інтегративні процеси в науці відбуваються:

1) в окремій науці; 2) між науками однієї галузі, але без участі філософії, що визначає міждисциплінарний підхід; 3) між конкретними науковими пізнаннями і філософією, що і є загальнонауковим підходом.

Усі три підходи є основними формами реалізації сучасних інтегративних тенденцій у розвитку наукового пізнання, а, відповідно, й основними формами реалізації сучасних міждисциплінарних взаємодій. Методологічною основою взаємних зв'язків усіх трьох підходів є єдність одиничного, особливого й загального (всезагального), що визначає інтегративний підхід у науковому розвитку.

Від латині "інтеграція" – *integratio* – відновлення; *integer* – суцільний.

Під інтеграцією ми розуміємо процес та результат поєднання окремих елементів навчання в єдину цілісну систему з метою одержання якісно нового результату дошкільної освіти

Ускладнення міждисциплінарних зв'язків на вищих вікових ступенях навчання дає змогу одночасно підвищувати рівень їх узагальнення і, відповідно, розвивати здібність до методологічного обґрунтування. При цьому поглиблюється й розширюється: 1) логічність знань, які у вигляді елементів діти емпірично засвоюють під час вивчення окремих дисциплін; 2) знання історії науки, що розкриває її соціальні функції і зміну стилів наукового мислення. В кінцевому результаті перед дітьми відкриваються загальні особливості наукового мислення і способи філософського осмислення світу.

Розгляд міждисциплінарних зв'язків з позицій цілісності навчально-виховного процесу показує, що вони функціонують на рівні трьох взаємопов'язаних типів: 1) змістово-інформаційних; 2) операційно-діяльнісних; 3) організаційно-методичних.

Реалізація міждисциплінарних зв'язків потребує: 1) узгодження в часі вивчення окремих навчальних предметів, тем; 2) забезпечення наступності і неперервності в розвитку понять; 3) забезпечення єдності в інтерпретації загальнонаукових понять; 4) недопущення дублювання під час формування одних і тим самих понять у процесі вивчення різних предметів; 5) забезпечення єдиного підходу до розкриття однакових класів понять; 6) систематизація й узагальнення понять.

Важливо розрізнати види міждисциплінарних зв'язків за їх функцією у формуванні понять: 1) використання понять, уже сформованих під час вивчення іншого предмета для формування нових понять; 2) використання понять уже сформованих раніше на заняттях з інших дисциплін, під час вивчення даного предмета; 3) подальший розвиток на заняттях з даного предмета поняття формування якого було розпочато в процесі вивчення іншого предмета; 4) систематизація й узагальнення понять, з якими діти ознайомлюються на заняттях з різних дисциплін.

Таким чином, міждисциплінарні зв'язки в навчанні на сучасному етапі відображають інтегративні тенденції науки і практики. Вони підвищують науковий рівень навчання, сприяють розвитку у дітей діалектичного й системного мислення, гнучкості розуму, вмінь переносити й узагальнювати знання з різних наук і предметів.

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІСТОРІЇ НАУКИ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ

Лукашова Н.І., Лукашов С.М. (м. Ніжин, Україна)

Посилення українознавчого аспекту у змісті професійно-методичної підготовки майбутніх учителів хімії у ВНЗ значною мірою активізувало увагу до ознайомлення студентів з історією вітчизняної хімічної науки, вивчення ними життя та діяльності відомих українських учених-хіміків, які у більшості своїй були ще й талановитими педагогами. Благодатний виховний вплив на формування особистості майбутнього вчителя хімії, як переконали наші дослідження, спричиняє ознайомлення студентів з постатями тих творців хімічної науки, які у різні часи працювали у Ніжинській вищій школі, примножуючи її славу, розвиваючи усталені традиції. Серед таких яскравих постатей слід назвати й доктора хімічних наук, професора А.В.Домбровського, який 16 років (1976-1992) своєї наукової й педагогічної діяльності віддав кафедрі хімії нашого вузу, 15 з яких був її завідувачем.

Народився Андрій Володимирович Домбровський 10 грудня 1912 року на Полтавщині в селі Заріччя Пирятинського району в сім'ї службовця. У 1919 році, після смерті батька, сім'я переїхала у місто Вінницю, де пройшло дитинство і юні роки Андрія Володимировича. Після закінчення школи він вступив до Харківського хіміко-технологічного технікуму, здобувши у 1932 році спеціальність хіміка-технолога з виробництва вибухових речовин. Від серпня 1932 по серпень 1935 року А.В.Домбровський працював начальником майстерень заводу боєприпасів у місті Павлограді Дніпропетровської області. Як наголошує А.Ф. Толочко [4], навчання в технікумі й робота на заводі за спеціальністю визначили напрямок і профіль його подальшого навчання.

У процесі ознайомлення з життям і діяльністю А.В.Домбровського студенти засвоюють багато повчальних *уроків*, які нікого не залишають байдужими.